

FUTBOLU SEVİYORSAN ACI ÇEKMEYİ ÖĞRENMELİSİN

EDİTÖR

Prof. Dr. Erkut TUTKUN

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-6965-15-7

Kitap Adı

Futbolu Seviyorsan Acı Çekmeyi Öğrenmelisin

Editör

Prof. Dr. Erkut Tutkun

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Fotoğraf

Fatih ALTIN (Creative123)

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SPO015000

DOI

10.37609/akya.2391

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Futbolu seviyorsan, Acı çekmeyi öğrenmelisin. Ne kadar ironik bir başlık diyeceksiniz. Değil mi? 90 dakika bir oyun oynanıyor, her şey orada bitti mi? Hayır, öncesi ve sonrası neler oluyor, bir başarı, bir marka olmak hiç kolay değil. Bakın arka planda neler neler oluyor.

Elinize aldığımız kitapta, bir sürü profesyonelin sizlere izlemeye değer bir seyir için hangi konularda çalıştıkları hususunda birçok ipuçlarını görebileceksiniz.

Bir şekilde hayatımızın bir döneminde oynadığımız, seyrettiğimiz, kulüp aadatlarını aksatmadan ödediğimiz, sabahları çocuklarımızı uykularından uyandırıp kursuna götürdüğümüz hatta sosyalleşmek için statlara erkenden gittiğimiz o tarif edilmesi kişiden kişiye değişen aşk ile yapılan futbol....

Yapamadığını seyrettiğin, günlerce hakkında konuştuğun anlamı sende saklı, sihirli oyun futbolun başka pencerelerden bakan akademisyenler/seyirciler tarafından yazılmış ilginç konuları toplamaya çalıştım. Burada kesinlikle amacımız sizlere ders vermek değil. Birlikte, bu taraftan da bakma arzusu.

2007 yılında yazdığım *Futbolda Yetenek Seçimi* kitabımın geliştirilmeye, farklı uzmanlar tarafından farklı bakış açılarına değinilmeye ihtiyacı vardı. Yıl 2022, temel aldığım konuların dışına çıkıp, farklı ve değişen yüzyılımızın değişen insanımızın ihtiyaçları nasıl bir başkaları tarafından fırsata dönüştürülmüş. Biraz düşünmek, düşündürmek hepsi bu.

Hızlı bir tarihsel süreçte, insanoğlunun “top” ile oynamaya başlamasının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Mısır’da mezarlardaki duvar resimlerinde ayakla top oynayan insan figürlerinden, hatta 2500 yıl önceden günümüze kadar ulaşmış 7,5 cm çapında deri ya da ketenden yapılmış toplar müzelerde sergilenmektedir. Aradan zaman geçer Homeros’da “Odiesâ”da top oyunlarından söz eder. M.Ö. 2500 yıllarında da, Çin’de bir topun yere dikilmiş iki mızrak arasından tekmelemek suretiyle talim yapıldığı da bilinmektedir.

Orta Asya Türklerinin de kız ve erkeklerden kurulu karma takımlarla, topa elle dokunmadan, sadece ayak ve kafa ile vurularak rakip kalede içeri atmaya çalışarak bir oyun oynadıkları, Kaşgarlı Mahmut’un da bulunduğu pek çok tarihçinin kitaplarında da “Tepük” adlı bir oyundan söz edilir. Bu oyunun söylenen kurallarının günümüz futboluna oldukça benzer yönleri vardır. Bu oyunlar, değişik şekiller alarak Ortaçağlara kadar sürmüştür. Çeşitli tarih kitapları, İngiltere’de maçların, evlilerle bekârlar arasında yapıldığını, Inveresk’te kadınların top peşinde koştuklarını, hatta 16. yüzyılda papazların top oyununun cazibesine kendilerini fazlasıyla kaptırarak Auxerre Katedrali’ni sert mücadelelerin geçtiği bir top sahasına dönüştürdüklerini yazmaktadır.

Modern futbolun atası olarak kabul edilen “soule” adı verilen top oyununun, tahtadan, içi ot veya talaşla doldurulmuş deriden ya da havayla şişirilmiş barsaktan yapılan toplarla oynandığı, toplumun her tabakasında özellikle de halk arasında yaygınlık kazandığı kayıtlarda yer almaktadır. Modern futbolun başlangıç yeri İngiltere olduğu kabul edilmektedir. Yakın tarihimize doğru yaklaştıkça, Osmanlı topraklarında ilk futbol maçının 1875’te Selanik’te oynandığı bilinmektedir. İzmir’de ilk futbol kulübü 1894 yılında İngilizler tarafından kurulmuş ve "Football Club

Smyrna" adı verilmiştir. İstanbul'da ise futbol ancak 1895 yılında Kadıköy ve Moda'da oynanmaya başlamıştır. Bu arada, 1898 yılında İzmir'de, İngilizlerle beraber futbol oynayan Selim Sırrı Tarcan futbol oynayan ilk Türk olarak tarih sayfalarında yerini almıştır. İstanbul'da futbolu İngilizlerden görerek merak salan ve daha sonra arkadaşlarını ikna ederek ilk Türk futbol takımını kuran Fuat Hüsnü Bey tarihteki yerini almış, "Black Stocking" adı verilen takımı, Rumlarla bir maç yapmış ve bu maçı 5-1 kaybetmiştir.

Yukarıdaki paragraflarda kısa bir tarihsel gelişimi göz önüne koymamdaki amaç, bir tarihçi olarak değil bir izleyici olarak bulundu, gelişti, yayıldı ve bugün oralardan buralara nasıl devşirildiği yazmadan önce hikayeyi biraz anlatmaktır.

Günümüz dünyasında, insan artık daha çok çalışmakta, daha çok kafa yormakta ve daha çok yorulmaktadır. Modern çağın insanları rahatlamak için çeşitli yöntemler geliştirmiş ve geliştirmeye devam etmektedir. Bunlardan birisi de spor yapmak ve yapamıyorsan da yapanları izlemektir. Spor denildiğinde doğal olarak akla ilk gelen futboldur.

Teknolojinin, doğanın, dünyanın değişimi ve gelişimiyle, ulusal ve bireysel ekonomik dengelerin dalgalanması insanların dinlenme, eğlence ve izleme gereksinimlerini de değiştirmiştir.

Futbolun popülerliği, dünyanın dört bir köşesinde araştırmalara konu olması, sürekli yeniliklere açık olması, birçok spor dalının içerdiği farklı özellikleri bünyesinde toplaması, eğlencenin, magazin tam odak noktasında olmasından dolayıdır. Bunun nedenleri ana hatlarıyla belirtildiğinde; futbol oyun alanının genişliği, oyun süresi ve oyuncu sayısının fazlalığı, oyunda özel bir vücut yapısına gereksinim olmaması; gözlüklü, şişman, engelli, sağlıklı, iyi ya da kötü oynayan herkesin oyuna katılabilmesi, kuralların zenginliği ve son derece basit oluşu, oynayanlar

açısından çok yönlü davranışlar ve mücadeleyi gerektiren özelliği ile diğer branşlar içinde kendine özgü bir yapısının olması; oyun malzemelerinin ucuz ve kolay tedarik edilmesi, top yoksa uyduruk bir plastik top, konserve kutusu, bezler, topak haline getirilmiş kâğıtlarla oynanabilmesi; oyun yeri olarak çim, toprak ya da halı saha, beton zemin, koridor ya da evin içinin fark etmemesi; oynamaktan zevk almayanlar için; heyecan ve coşkuya açık, seyir zevkiyle sahaya gelinebilen bir spor dalı olması sayılabilir. Bunun yanında futbol, her türlü ortamda, her şekilde herkesin iyi veya kötü bir fikrinin olabildiği ve bu yüzden sohbet ve tanışma olanağı sunan, güçlü bir sosyal ve kültürel bağ unsurudur.

Futbolun sihirli adının değdiği her şey, ister istemez, kitlelerin ilgisini çekmektedir. Neredeyse bütün tüketim sloganları ondan esinlenmekte, yaşam akışımız ona göre ayarlanmaktadır. Futbol yıldızları yaratılmakta, tüketici onlar gibi topa vurmakta, giyinmekte, içmekte ve onların kullandığı arabayı satın almaktadır.

Dışında kalmak ve sevmemek zordur. Bu nedenle hiçbir spor dalında görülmeyen bir şekilde halka inmiş, milyonlarca insanın sahalara dolmasını sağlamıştır.

Bugün futbol, insanların önceleri sadece zevk için yapmalarına ve izlemelerine karşın inanılmaz boyutlara varan rekabetle farklı bir boyut kazanmıştır. Birbirleriyle mücadele içinde olan gruplar, futbolu da mücadele alanlarına dahil etmişlerdir. Bilinen en ünlü örnekleri; Celtic-Rangers, Manchester City-Manchester United (İngiltere), Real Madrid-Barcelona (İspanya), Ajax-Feyenoord (Hollanda), Boca Juniors-River Plate (Brezilya), Inter-Milan (İtalya)'dır. Türkiye'de ise Galatasaray-Fenerbahçe, Beşiktaş-Fenerbahçe, Fenerbahçe-Trabzonspor, Galatasaray-Trabzon ve Beşiktaş-Trabzon ezeli rekabetleridir.

Bu heyecan sahada başka, maç öncesi ve sonrası daha başkadır. Taraftar para verir, maçı izler, takım kazanır, herkes mutludur. Takım kazanır, takım yöneticileri mutlu, haftanın geri kalan altı günü ortaya çıkardıkları bu mucize eseriyle röportaj üstüne röportaj yaparlar. Takım kazanır, futbolcular paralarını alır, sponsorlar daha fazla tanındıkları için daha fazla satış daha fazla kazanç, bahisçiler paralarına para katarlar, ya öteki taraf?

Ama ümit bitmez. “*Seneye kesin biz şampiyonuz!*” ile avunurlar. Bu veya buna benzer hikayelerin, her gün arttığı günümüzde biz daha çok ümitleneceğiz.

Günümüz iş adamları işleri ile gündeme gelemeyen, futbol endüstrisinde hemen hemen her gün bir mikrofona konuşması, bir gazeteciye demeç vermesi oldukça kolay olmaktadır. Sportif başarıları kaynağa dönüştürmek için, futbola böylesine gönül vermiş bir kitleyi doğru yönlendirmek, uygun pazarlama ve iletişim stratejilerini etkin bir biçimde kullanmak gerekmektedir. Bu yaklaşımı yaşama geçirmek ise, herkesin sürekli söz ettiği “Futbol artık bir show business oldu” cümlesini iyi kavramak ile olasıdır. Eğer *futbol ve business* (iş) kelimeleri yan yana geliyorsa, bu sadece kulüplerin değil, taraftarın da kimlik değiştirmesi anlamını taşımaktadır. Kısaca artık, taraftara hedef kitle ve müşteri gözüyle de bakılmaktadır. Bunun anlamı taraftarın, markalar ve ticari iletişim için hedeflenen ciddi bir tüketici olduğudur.

Futbol, sadece “bir futbol maçı değil, aynı zamanda yaşama biçimidir.” İnsanlar sevgilerini, nefretlerini ve ihtiraslarını yeşil sahalara yansıtmaktadırlar. O kadar ki, ülkenin ekonomik istikrarsızlığı, evdeki geçimsizlik, mutsuzluk, iklimin rahatsız edici rutubet ve soğuğu, hayata ve sisteme isyanın acısı, futbolcular ve hakemlerden çıkartabilmektedir. Düşünsenize, maçı izlemekten hoşlanmayan sadece küfür etmeye, eğlenmeye gelen insan ne kadar ofsayttın, VAR sistemini kavramak isteyebilir ki. O tribünde var olmaktan hoşlanıyor.

Modern insanın futbol ilgisi aynı zamanda futbolun felsefi, etik, kültürel ve sosyal sonuçlarını özümseyecek ve futbolu bu sonuçlara yönelecek bir zemine oturtma eğilimlerini de beraberinde getirmiştir. “Absurdité nin ünlü teorisyeni Albert Camus’ye France Football dergisine “*ahlak adına neye sahipsem, bana bunların hepsini futbol öğretti*” dedirten, futbolun belirtilen hedeflere doğru rafine olan çağdaş esprisidir.

Popüler bir spor olarak futbol, tüm dünyayı tartışmasız kuşatan evrensel bir ilgi ve güç odağıdır. Örneğin ,“*Birleşmiş Milletlerin 193 üye ülkesi, FİFA’nın 207 üye ülkesi vardır.*” Bu güç, prestij değil de nedir?

Keyifli okumalar.....

Prof. Dr. Erkut TUTKUN

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	Günümüzde Spor Denilince İlk Akla Neden Futbol Gelir?.....	1
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖNTÜRK, Prof. Dr. Kürşat KARACABEY</i>	
	<i>Prof. Dr. Nurper ÖZBAR</i>	
BÖLÜM 2	Futbol ve Temel Motorik Özellikler	21
	<i>Doç. Dr. Ayça GENÇ</i>	
BÖLÜM 3	Futbolda Yaş Gruplarının Genel Özellikleri.....	53
	<i>Doç. Dr. Nurcan DEMİREL</i>	
BÖLÜM 4	Futbalda Yetenek Kavramı	75
	<i>Prof. Dr. Erkut TUTKUN</i>	
BÖLÜM 5	Futbol ve Beslenme.....	131
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖSE</i>	
BÖLÜM 6	Spor, Metabolizma ve Genetik.....	157
	<i>Prof. Dr. Ş. Ümit ZEYBEK</i>	
BÖLÜM 7	Antrenörlük Felsefesi ve Değerler Eğitiminde Antrenör.....	195
	<i>Doç. Dr. İlyas GÖRGÜT</i>	

BÖLÜM 8	Futbol ve Psikoloji	245
	<i>Doç. Dr. İtir TARI CÖMERT</i>	
BÖLÜM 9	Futbolcu ve Ruh Sağlığı	263
	<i>Doç. Dr. İbrahim TAYMUR</i>	
BÖLÜM 10	Spor Yönetimi ve İnovasyon	277
	<i>Prof. Dr. Hakan SUNAY</i>	
BÖLÜM 11	Sporumuza (Futbol) Dair Saptamalar, Öneriler	301
	<i>Ayhan PALA</i>	
BÖLÜM 12	Yeni Futbol Ekonomisi	327
	<i>Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOğLU</i>	
BÖLÜM 13	Günümüz Spor ve Futbol Ekonomisinde Neler Deėiřti?	361
	<i>Tuğrul AKŞAR</i>	
BÖLÜM 14	Dijital Çaėda Futbol Kulüplerinin Marka Yönetimi	395
	<i>Laman İSMAYILZADA</i>	
BÖLÜM 15	7405 Sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Bağlamında Spor Anonim Őirketleri Hakkında Bir Deėerlendirme	419
	<i>Prof. Dr. Halit AKER</i>	
BÖLÜM 16	Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu	469
	<i>Osman DİK MEN</i>	
BÖLÜM 17	Futbolda Yeni Nefes Var! (Video Yardımcı Hakem)	485
	<i>Dr. Sabiha Gizem ENGİN</i>	

BÖLÜM 18 'Oyun'dan Endüstriye; Futbola Farklı Bir Bakış505*Doç. Dr. Mustafa İNCE***BÖLÜM 19** Genel Anlamda Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerine
Hukuksal Bakış 541*Avk. Dilay UNAN***BÖLÜM 20** Bir Başarı Öyküsü
Barça Academy İstanbul'un Yolculuğu.....549*K. Ümit ŞAHİN*

YAZARLAR

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖNTÜRK
Yalova Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-5472-8652

Prof. Dr. Kürşat KARACABEY
Adnan Menderes Üniversitesi, Spor
Bilimleri Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-7647-5024

Prof. Dr. Nurper ÖZBAR
Trakya Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0003-0931-5263

Doç. Dr. Ayça GENÇ
Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0003-2498-7092

Doç. Dr. Nurcan DEMİREL
Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0003-3666-3845

Prof. Dr. Erkut TUTKUN
Bursa Uludağ Üniversitesi, Spor
Bilimleri Fakültesi
ORCID iD: 0000-0003-4233-7798

Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖSE
Acıbadem Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0001-6612-6253

Prof. Dr. Ş. Ümit ZEYBEK
İstanbul Üniversitesi, Aziz Sancar
DETAE, Moleküler Tıp AD.
ORCID iD: 0000-0001-8403-2939

Doç. Dr. İlyas GÖRGÜT
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-1497-4493

Doç. Dr. İtir TARI CÖMERT
Fatih Sultan Mehmet Vakıf
Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-6032-4416

Doç. Dr. İbrahim TAYMUR
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa
Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Dörtçelik Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları

Prof. Dr. Hakan SUNAY
Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-5139-1492

Ayhan PALA

Öğretmen, Yönetici, Yazar,

Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi

ORCID iD: 0000-0002-8205-295X

Tuğrul AKŞAR

Yönetici, Yazar

Laman İSMAYILZADA

ORCID iD: 0000-0001-5462-3383

Prof. Dr. Halit AKER

Bursa Uludağ Üniversitesi, Hukuk
Fakültesi, Ticaret Hukuku AD.

ORCID iD: 0000-0002-3818-7128

Osman DİKMEN

Genel Sekreter, Bursa Uludağ
Üniversitesi

Dr. Sabiha Gizem ENGİN

Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor
Bilimleri Fakültesi

ORCID iD: 0000-0003-0898-8474

Doç. Dr. Mustafa İNCE

Karabük Üniversitesi, Türker
İnanoğlu İletişim Fakültesi,

Gazetecilik Bölümü

ORCID iD: 0000-0001-8058-1076

Öğr. Gör. Dilay UNAN

Avukat

K. Ümit ŞAHİN

Barça Academy İstanbul, Proje Üst
Yöneticisi